

HET 'NIEUWE NORMAAL' VRAAGT FLEXIBILITEIT

Niemand had kunnen bedenken dat we na ruim een jaar nog met de coronapandemie te maken zouden hebben. De hoop is dat we na de vaccinatierondes weer snel terug kunnen naar 'normaal'. Maar het is de vraag in hoeverre die hoop gerechtvaardigd is: nieuwe varianten kunnen zo weer roet in het eten gooien en de beschermingsduur van de vaccinaties kan beperkter zijn dan gedacht. Bovendien kunnen we te maken krijgen met andere verstoringen. We hebben immers al eens een oliecrisis, een internetcrisis, een kredietcrisis en een bankencrisis gehad. En mogelijk staan we aan de vooravond van een klimaatcrisis.

De gedachte dringt zich op dat we de maakbaarheidsbelofte moeten leren loslaten. Dat zal echter niet vanzelf gaan: we zijn nu eenmaal gericht op zowel controle van onze omgeving als op groei en verbetering. We doen alles om vermindering en teruggang te voorkomen. Loslaten doet pijn, aangezien verlies immers vele malen zwaarder weegt dan winst. Om verlies acceptabel te kunnen maken, zullen we andere waarden centraal moeten stellen. Aandacht voor elkaar bijvoorbeeld, in plaats van veel tijd te besteden aan het verwerven van meer maatschappelijk aanzien. Of aandacht voor de leefwereld en natuur, in plaats van het vergroten van de persoonlijke levensstandaard. Of intermenselijke verbondenheid, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk. Dat levert niet alleen een positieve bijdrage op voor de maatschappij, maar ook een groter individueel geluksgevoel doordat je deel uitmaakt van een gemeenschap, zoals blijkt uit het thema van dit nummer. De verwachting is dat het 'nieuwe normaal' alleen acceptabel kan zijn als het gestoeld is op andere waarden dan die we tot nu toe gewend waren te omarmen.

Van toezichthouders vraagt deze tijd dat er actief op zoek wordt gegaan naar een nieuw evenwicht. Het 'oude normaal' bleek in coronatijd niet meer toe te passen. Vanuit de gedachte dat het vast niet zolang zou duren, werd een digitale variant van de bekende werkwijze gevonden, die leidde tot een smallere invulling van het toezicht dan voorheen. Het zou verstandig zijn als toezichthouders zich de vraag stellen hoe zij het zo kunnen inrichten dat zij sneller en flexibeler kunnen inspelen op verstoringen. Je mag van hen verwachten dat zij niet alleen van de bestuurder eisen dat deze crises kan opvangen, maar dat zij daar ook zelf op toegerust zijn. Dat betekent dat zij zich moeten bezinnen op hoe het toezicht goed kan aansluiten bij de veranderingen die maatschappelijk gaande zijn. En dan niet alleen de langetermijnverandering, maar ook de schoksgewijze variant. Laten we het 'nieuwe normaal' vooral flexibel inrichten, met een hoge kwaliteit van toezicht voor ogen.

Puck Dinjens en Herman Hudepol
Hoofdredactie *Goed Bestuur & Toezicht*